

Brochure uitgegeven door Ander Europa, editie 4 juni 2015

Ook downloadbaar via www.andereuropa.org/brochures

Griekenland staat nu al vijf jaar, sinds mei 2010, in het brandpunt van het Europees nieuws. Voor wie alleen de koppen in de media bekijkt, kan het lijken alsof verspilzieke Grieken de Europese Unie (de EU) in een crisis hebben gebracht waarvan wij allen de dupe dreigen te worden. En als we de Europese leiders moeten geloven, zou de EU haar lidstaat-in-moeilijkheden in een groot gebaar van solidariteit te hulp zijn gesneld. Maar sinds de linkse partij SYRIZA op 25 januari 2015 de verkiezingen won, zou de nieuwe regering in Athene deze solidariteit niet op prijs stellen, en tot geen enkele afspraak bereid zijn. De regering Tsipras zou, koppig volhardend in haar linkse ideologie, liever het Griekse volk in het avontuur van een uittrede uit de euro storten, dan met geduld en volharding de hervormingen uit te voeren die de EU vraagt, en die in andere landen als Portugal en Ierland al hun vruchten zouden beginnen af te werpen.

Wie deze brochure doorneemt, zal een heel ander beeld krijgen van wat er in Griekenland en de EU aan het gebeuren is. Als er ergens sprake is van het

volharden in een ideologie, is het bij de EU zelf. Sinds vijf jaar heeft ze, met medeplichtigheid van de Griekse traditionele partijen, Griekenland in een neoliberaal keurslijf gedwongen. De gevolgen zijn desastreus. De economie is ineengestort, bijna 60% van de jongeren is werkloos, steeds meer mensen vervallen in de armoede, 800.000 Grieken hebben geen toegang tot medische verzorging... Griekenland is het schrijnendste, maar niet het enige voorbeeld van wat de EU aanricht. Ook in Portugal, Ierland, Spanje, Cyprus en Oost-Europa weet men ervan mee te spreken. Maar ook in de kern van de EU, bij ons in Nederland, in België, in Duitsland, proeven we steeds meer de bittere smaak van het neoliberaal beheer van de samenleving.

Nu heeft er één volk klaar en duidelijk gezegd: dit willen wij niet meer. De Grieken hebben in januari een regering gekozen die beloofd heeft om een andere weg in te slaan. Ze hebben daarmee het voortouw genomen in een strijd die ons allen aangaat. De Grieken moeten winnen, want door hun verlies zouden de Europese elites zich alleen maar gesterkt voelen in hun antisociaal en ondemocratisch beleid. De Griekse strijd is ook de onze; dat inzicht moet de hele Europese werkende klasse in beweging brengen. Met deze brochure willen we daaraan een bijdrage leveren.

Is Griekenland de reden voor de crisis in Europa ?

Griekenland aanwijzen als de reden voor de problemen die de Europese Unie de laatste jaren ondervindt is onzin. Hoe zou een kleine lidstaat, waarvan de economie slechts 2% van die van de EU beslaat, een zo diepe crisis van het grootste economisch blok ter wereld kunnen veroorzaken? Wat men de 'eurocrisis' noemt is het gevolg van twee factoren. In de eerste plaats een nieuwe crisis van het kapitalisme, de grootste sinds de Grote Depressie van de jaren '30. De ineenstorting van de grote Amerikaanse bank Lehman Brothers in september 2008, en van de velen die daarna volgden wereldwijd, toonde aan tot welke financiële waaghalzerij de kapitalistische winstzucht in staat is. De tweede factor is specifiek voor Europa, waar de crisis dieper en langduriger is dan elders. De oorzaak daarvan zijn de onhoudbare principes waarop de Europese leiders hun muntunie gebouwd hebben, en het absurde beleid waarmee ze hun euro willen redden. We komen hierop nog terug.

Maar zijn de Grieken niet de eerste verantwoordelijken voor hun kwalen?

De Grieken hebben toch hun cijfers vervalst om bij de euro te kunnen komen? En is het geen corrupt land waar stinkrijke reders en de Orthodoxe Kerk geen belasting betalen? Het klopt dat vroegere Griekse regeringen, sociaal-democraten (PASOK) zowel als de conservatieven van Nea Dimokratia, de statistieken manipuleerden, daarin bijgestaan met de duurbetaalde raad van de investeringsbank Goldman Sachs. De leiders van de EU wisten dit, zoals de gewezen Belgische minister van financiën Didier Reynders het nonchalant toegaf. Het zijn dus niet 'de Grieken' die de cijfers vervalsten, maar een politieke en financiële elite die daarvan profiteerde. Dezelfde elite die, onder één hoedje met de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank (ECB) en het Internationaal Monetair Fonds (IMF), het trio dat berucht geworden is onder de naam **Trojka**, het Griekse volk geslachtofferd heeft op het altaar van de neoliberale hervormingen.

Het is ook juist dat Griekenland een van de meest corrupte landen van de EU is, met een belastingstelsel dat nog onrechtvaardiger is dan elders in Europa. Daar trokken de voorgaande regeringen zich niets van aan, want in hun rangen en onder hun vrienden waren er teveel die daarvan profiteerden. Frankrijk bezorgde in 2010 aan Athene een lijst met een 2000 namen van vermoedelijke grote Griekse fraudeurs. Daar gebeurde niets mee, de lijst leek zelfs verloren. Toen de journalist *Kostas Vaxevanis* de lijst publiceerde, werd hij beschuldigd van inbreuk op de privacy ... Sinds 25 januari, sinds de verkiezingsoverwinning van SYRIZA, waait er een nieuwe wind in Athene. De regering Tsipras maakt van de strijd tegen de belastingsfraude en voor de hervorming van het fiscale systeem een van haar belangrijkste beleidszaken. Men zou dan denken dat de Europese leiders een dergelijke regering volop zouden steunen. Maar neen, geen enkele regering in Europa wordt zo bedreigd, financieel gechanteerd en tegengewerkt als de huidige Griekse regering. ***De echte verantwoordelijken voor de kwalen van de Grieken zijn dus de Griekse elites, daarin gesteund door die van de EU.***

Hoe komt het dat Griekenland zo'n hoge schuld heeft opgelopen?

De Griekse overheidsschuld bedraagt vandaag 321,7 miljard euro, 175% van het bruto binnenlands product (BBP). Dat is een enorm bedrag. Is het niet het bewijs dat de Grieken boven hun stand geleefd hebben en dat nu loontje om zijn boontje komt?

We stellen eerst vast dat de Griekse schuld in 2007, vóór de internationale financiële crisis uitbrak, 239 miljard bedroeg. Dat was 105% van het BBP, een niveau dat sinds 1993 ongeveer stabiel was, even hoog als in Italië, en als in België in de jaren '80 – '90. Volgens een analyse van de Franse econoom Michel Husson is de hoge schuld nog voor de crisis begon het gevolg van buitensporige rentes die Griekenland tot in het jaar 2000 betaalde voor zijn schulden (gemiddeld 7,5% tussen 1990 en 2000) en onvoldoende belastingsinkomsten vanaf dat jaar. En zoals elders in Europa werden ook in Griekenland dreigende bankfaillissementen met overheidsgeld voorkomen. Maar sinds de crisis is die schuld wel opgelopen tot het enorme niveau van 175% van het BBP, en dat na vijf jaar 'hervormingen' opgelegd door de Trojka. Vanwaar die sprong met 70% van het BBP? Enerzijds is dit BBP verminderd met 25%, wat automatisch de schuldgraad met een derde doet toenemen. Anderzijds hebben de afdankingen, de loonsverlagingen, het stopzetten van de investeringen (zowel publiek als privaat), kortom, de trojkapolitiek, de staatsinkomsten verder verminderd. We moeten het goed voor ogen houden: ***het beleid dat door Europa werd opgelegd, en slaafs uitgevoerd werd door de rechtse Griekse regeringen, heeft de Griekse staatsfinanciën op dramatische wijze verergerd.***

Een andere vaststelling is dat staatsschulden niet kunnen dienen als algemene verklaring van de crisis in Europa, zoals Europese leiders het zo vaak doen voorkomen. Spanje had in 2007 een *overschot* op de begroting, en een schuld van slechts 36% van het BBP (Duitsland: 65%, België: 84%). Dat was ook het geval in Ierland, dat tot dan toe de neoliberale modelstaat bij uitstek was, en een overheidsschuld had van slechts 25% van het BBP. Toch kwamen ook deze landen in een zeer diepe crisis terecht, en werd de bevolking ook daar brutaal onderworpen aan de neoliberale hervormingen.

Maar waarom gaat het dan wel goed in Duitsland, waarom schijnen andere landen niet te zwaar te lijden onder de crisis, terwijl Griekenland, Portugal, Spanje... aan het bloeden zijn?

Men moet vooreerst zeer kritisch zijn bij het oordeel van 'deskundigen' die spreken over een Duits (of Oostenrijks, of Nederlands, of Fins ...) succes. Hun zienswijze is die van bedrijfsleiders, die de economie beoordelen op basis van hun winsten. Zo zou de werkloosheid in Duitsland verminderd zijn ondanks de financiële crisis. Maar terwijl het aantal werklozen er vermindert, stijgt het aantal armen! Duitsland heeft immers een groep van werkende armen gecreëerd die 'genieten' van de zogenaamde één-euro-jobs, ingevoerd 'dank zij' de Hartzhervormingen van de sociaal-democratische kanselier Gerhard Schröder. En wanneer men Nederland een 'succes' noemt, is het dat zeker niet voor de jongeren, die op de leeftijd van 18 jaar een loon ontvangen van 3,94 euro per uur!

Maar als we dit 'detail' buiten beschouwing laten, kent de Duitse economie niet hetzelfde debacle als Griekenland of Portugal. Jaar na jaar heeft Duitsland een kolossaal handelsoverschot, 217 miljard euro in 2014! Dat is het voorbeeld dat de Europese autoriteiten alle lidstaten aanbevelen. *Wees competitief! Verminder de lonen! Verhoog de pensioenleeftijd! Exporteer!* Maar wie even nadenkt, ziet in hoe absurd deze raad is. Het is alsof een oorlog door alle partijen gewonnen kan worden. Men 'vergeet' dat het handelsoverschot van de ene het tekort is van anderen. ***Het Duits model is helemaal niet het voorbeeld dat nagevolgd moet worden!***

Moeten we dan besluiten dat de Europese leiders idioten zijn?

Een dergelijk besluit zou geruststellend moeten zijn, want op een goeie dag zouden er dan andere leiders kunnen komen die de fout inzien, en een andere koers gaan varen. Maar onze Europese leiders zijn niet idioot, ze staan alleen in dienst van de belangen van het Kapitaal. Hun droom is een neoliberaal Europa dat niet gehinderd wordt door Sociale Zekerheid en collectieve arbeidsovereenkomsten, en waarvan de euro de dollar beconcurrereert op de internationale markten. Een Europa waar de grote bedrijven hun winsten nog verder kunnen verhogen en de bevolking de prijs betaalt. Het komt er dus niet op aan om "onze Europese beleidsmakers te

overtuigen om een ander koers te gaan varen", maar om een tegenstander te bestrijden die de zeer particuliere belangen van een kleine minderheid verdedigt via een antisociaal beleid. De liberale oriëntatie van de Europese constructie staat reeds ingeschreven in de verdragen vanaf 1957, maar het is vooral sinds de invoering van de euro dat de beleidsmakers het middel gevonden hebben om op autoritaire en antidemocratische wijze een beleid op te leggen dat gedicteerd wordt door de bedrijfslobby's. Sociale afbraak in plaats van harmonisatie naar boven, concurrentie in plaats van economische samenwerking zijn er het logisch gevolg van.

Maar hoe komt het dan toch dat er niet zulke scherpe tegenstellingen zijn tussen de lidstaten van de Verenigde Staten van Amerika? Dat is toch ook een muntunie met de dollar?

De Verenigde Staten zijn zeker geen voorbeeld van solidariteit en sociale politiek. Maar hun dollar veroorzaakt niet de tegenstelling tussen Staten zoals men die in Europa vindt, tussen het Zuiden en de harde eurokern, tussen een centrum en een 'periferie'. Wat is dan het verschil?

We moeten weten dat de architecten van de Europese muntunie voor heel aparte principes gekozen hebben, die nergens anders ter wereld toegepast worden. In plaats van een instrument om de lidstaten en hun economie te ondersteunen, ondersteunt de Europese monetaire politiek de financiële markten. De lidstaten kunnen geen geld lenen bij de Europese Centrale Bank; ze moeten het doen bij private banken die vrij zijn in de keuze van de rentevoet. Maar deze private banken kunnen wél lenen bij de ECB, en wel voor een heel laag tarief. Een regering die geld nodig heeft moet daarom lenen bij private banken, waar de rente des te hoger is naarmate de financiële problemen prangender zijn. Het is duidelijk dat er hier gouden zaken te doen zijn voor bankiers, die niet terugschrikken voor woekerrentes voor landen in moeilijkheden. Toen de financiële problemen van Griekenland verscherpten, vroegen ze een rente oplopend tot 35% (wat geen enkel land kan betalen), terwijl Duitsland voor 2% kon lenen. Er is wel een eenheidsmunt, maar geen monetaire solidariteit. Dat is het unieke van de Europese Muntunie, helaas een unicum waarover slechts een minieme minderheid zich kan verheugen.

Never waste a good crisis!

Het is precies op dit punt dat het perverse spel van de Europese instellingen op de proppen komt. U kunt niet meer lenen op de markt? Goed, we zullen u helpen: we creëren een Europees fonds waardoor u kunt lenen tegen 3 of 4% rente. Maar als land verliest u uw soevereiniteit, agenten van de Trojka zullen zich installeren in uw ministeries en de regels dicteren: verlaag de lonen en de pensioenen, schakel de vakbonden uit, privatiseer wat openbaar bezit is, liberaliseer alle diensten... Deze natte dromen van de eurocraten zijn al lang bekend, maar het is de crisis die hen toelaat die met harde hand te realiseren.

De eenheidsmunt laat nog een tweede pressiemiddel toe. De Europese Centrale Bank kan ermee dreigen (via geheime brieven, want een dergelijke operatie is illegaal) om de private banken niet langer van vers geld te voorzien, wat toch haar taak is. Het is bekend dat dergelijke dreigbrieven verstuurd werden naar Ierland en Italië; wat onbekend is weten we natuurlijk niet. Nu is niets overtuigender voor een regering om overstag te gaan dan het spookbeeld van een *bankrun*; van spaarders die in lange rijen voor de banken staan om hun geld op te eisen. In het geval van Griekenland doet de ECB, sinds er een linkse regering in Athene de macht overnam, zelfs de moeite niet meer om geheime brieven te schrijven; de chantage van drooglegging van de banken wordt openlijk aangekondigd!

De euro: geboren met een genetische afwijking

Al in de jaren '90 legden zowel linkse als rechtse economen, zoals Prof. De Grauwe uit, dat de architectuur van de euro tot onoverkomelijke problemen zou leiden. Inderdaad, een land dat de euro aanneemt verliest de instrumenten om zelf de inflatie te controleren, om een oververhitting van de economie tegen te gaan door een verhoging van de rentevoet, of om de economische activiteit aan te wakkeren in een tijd van neergang. Of het nu om Duitsland of Griekenland gaat, om Nederland of Portugal, al deze economieën worden onderworpen aan één en dezelfde monetaire politiek waarover in Frankfurt, zonder enige politieke democratische inbreng, wordt beslist. De EU heeft daar geen enkele correctie op willen aanbrengen. Het budget van de EU zelf is daar totaal onvoldoende voor, zelfs al zou de

politieke wil bestaan, maar transfers tussen lidstaten of vanuit de centrale bank worden door de EU verdragen expliciet verboden. Transfers tussen rijke en armere regio's zijn echter inherent aan elke andere monetaire unie.

Maar het is nog erger. Het Stabiliteitspact dat in 1997 ingevoerd werd om de geplande muntunie te beschermen, en alle budgettaire en andere regels die sinds 2010 opgelegd werden in het kader van het Europees 'economisch bestuur' (*economic governance*, daaronder *sixpack*, *twopack*, *Begrotingsverdrag* enz.) beperken de mogelijkheden voor de lidstaten om tussen te komen in de economie nog verder. Helemaal anders is het gesteld met de vrijheid van handelen van private kapitalen. Die kunnen komen en gaan waar ze willen (één van de 'basisvrijheden' van de EU!), de meest exotische financiële producten verhandelen, en daarbij genieten van zeer goedkoop geld ter beschikking gesteld door de ECB, en sinds de euro ingevoerd werd zonder wisselkoersrisico's. Zoveel vrijheid voor winstbeluste kapitalen leidt tot zeepbellen, in de vastgoedsector en elders. Wanneer zo'n zeepbel uiteenspat, riskeren de banken ook uiteen te spatten; maar dan snellen de regeringen ter hulp, zij het ten koste van een pijlsnelle stijging van de overheidsschuld.

Dat is in een notendop de achtergrond van de 'eurocrisis'. Een aangeboren kwaal, sinds lang voorzien, en niet te verhelpen binnen het kader van de huidige EU. Dat is dus een heel ander verhaal dan dat over spijzieke lidstaten en veel te hoge lonen van werknemers. Wel is het duidelijk dat in een dergelijke context een slecht beheerde staat, met onvoldoende inkomsten, nog sterker getroffen zal worden. Dat is het geval met Griekenland, maar bijvoorbeeld ook met Ierland, de 'modelstaat' van het Europees neoliberalisme, een land met een uiterst vriendelijke belastingspolitiek voor de bedrijven, dat daardoor buitengewoon kwetsbaar wordt in het geval van een crisis.

Maar zeggen de Europese overheden niet dat hun beleid juist in Portugal en Ierland vruchten begint af te werpen?

Dat zeggen ze inderdaad, en voor sommigen in Portugal of Ierland klopt dat ook: weinig bedrijfsleiders klagen er over de loonsverlagingen, en er zijn weinig dingen die werknemers zo tot 'realisme' aansporen als een groot

reserveleger werklozen. Maar de vruchten van het Europese bezuinigingsbeleid smaken blijkbaar vrij bitter, want waarom is er in Portugal evenveel emigratie als ten tijde van de dictatuur van Salazar? En bij het 'buitengewoon herstel' in Ierland moet men aanstippen dat één op zeven banen er tijdens de crisis verdween, en de banen die er nu terugkomen zijn vaak banen met een nul-urencontract: de werknemer moet zeven dagen op zeven beschikbaar zijn, maar heeft slechts de garantie op 15 betaalde uren per week. Deeltijds werk is er ook zeer 'populair', met als gevolg dat één werknemer op de zes onder de armoedegrens blijft. De perceptie van het economisch succes hangt nu eenmaal vooral af van de positie die men inneemt in de verhouding Arbeid-Kapitaal.

Maar de EU heeft toch honderden miljarden steun gegeven aan Griekenland?

We hebben reeds aangegeven dat de Griekse staatsschuld vóór het uitbreken van de crisis 239 miljard euro bedroeg, of 105% van het BBP. Dat was hoofdzakelijk een schuld aan private banken, Franse (57 miljard euro), Duitse (34 miljard), Belgische, Nederlandse... Zoals we reeds vermeldden hebben die banken er goed aan verdiend: goedkoop lenen bij de ECB en duur uitlenen aan bepaalde landen.

Maar eind 2009 lijkt het gevaar reëel dat Griekenland zijn schuld aan de banken niet zal kunnen terugbetalen, en dat terwijl veel banken al verzwakt waren door de val van Lehman Brothers, omdat ze 'toxische producten' op hun activa staan hadden, enzovoort. Het scenario dat daarop volgt kennen we. Grote banken (*'too big to fail'*) zitten in de penarie? De publieke overheden zullen wel ter hulp komen! De Europese overheden haasten zich daartoe extra als ze zien dat hun monetaire constructie zou kunnen ineenstorten, hier en daar ziet men al barsten. En daarom wordt in mei 2010 een eerste fonds van 110 miljard euro bijeengebracht, met inbreng van ECB, IMF en lidstaten van de eurozone.

Hoeveel zou een Grieks bankroet de Europese belastingbetaler kosten ?

Toen er een rechtse regering aan de macht was in Athene, spraken Europese politici vooral over de winst die de kredietverstreckende eurolanden maakten door leningen aan Griekenland te verstrekken. Zodra een linkse regering de rechtse Samaras en consorten dreigde te verdrijven, veranderde merkwaardigerwijs de toon. "Een volledig Grieks bankroet zou bijna 10 miljard euro kosten aan België", kopte L'Echo op 7 januari 2015, wat neerkomt op 1000 euro per Belg...

Maar niet alle journalisten lenen zich tot dergelijke propaganda. La Tribune van 5 februari komt voor Frankrijk tot de conclusie: "het schrappen van twee derden van de Griekse schuld zou maximaal 10,50 euro per jaar per belastingbetaler bedragen." Na alles wat die belastingbetaler al aan de redding van de eigen banken betaald heeft, en door de bezuinigingspolitiek verloren heeft, lijkt dit een peulenschil.

Geld om de Grieken, die steeds erger getroffen worden door de recessie te hulp te komen? Helemaal niet: dit geld dient vrijwel uitsluitend om de Franse, Duitse en andere banken terug te betalen. In 2012 is een tweede fonds noodzakelijk, dit keer ten bedrage van 130 miljard. De private geldschietters hebben hierbij moeten afzien van de helft van hun tegoeden, ten waarde van een 100 miljard euro (een *haircut* in het jargon), wat overkomt als een royale bijdrage van de rijken. Maar schijn bedriegt. Beleggingen in staatsschuldpapier die haast niks meer waard waren, kregen op deze manier een gegarandeerde waarde van 50%. Bovendien was de 'haircut' vooral ten nadele van Griekse beleggers, waaronder ook sociale zekerheidsfondsen, die er 25 miljard euro bij inschoten.

De Europese leiders spreken dan wel over royale steun aan de Grieken, maar het is geld dat de Grieken nooit gezien hebben, en dat hoofdzakelijk in de koffers terecht is gekomen van Franse, Duitse en andere banken.

De hulp aan de Grieken mag dan een fabeltje zijn, hun aderlating is wel een feit

De overdracht van ongeveer 80% van de Griekse schuld van private banken naar publieke overheden (ECB, IMF, Europese Commissie, lidstaten van de eurozone) heeft verschillende belangrijke implicaties. Het rentetarief wordt daardoor lager dan wat de financiële markten eisten. Maar *lager* is nog niet

Vijf jaar trojkapolitiek in Griekenland

- BBP verminderd met 25%
- Investerings met 67% gedaald
- staatsschuld gestegen van 105% naar 175% van het BBP
- werkloosheid 27%, 750.000 arbeidsplaatsen vernietigd, 180.000 ondernemingen gesloten, jeugdwerkloosheid 55%
- slechts 15% van de 1,4 miljoen werklozen krijgt een uitkering
- beschikbaar inkomen van de gezinnen verminderd met 30%
- lonen verminderd met 38%, pensioenen met 45%
- 40% van de bevolking onder de armoedegrens
- 800.000 mensen zonder toegang tot gezondheidszorg, verhoging van de kindersterfte met 40%
- zelfmoorden met een derde gestegen
- opkomst van neonazistisch extreem rechts (Gouden Dageraad)

laag, verschillende ministers van de eurozone gingen er zelfs prat op dat hun leningen aan Griekenland geld in het laatje brachten voor het eigen land. Dergelijk cynisme tegenover een lidstaat in zware moeilijkheden leek zelfs in de EU een stap te ver, uiteindelijk moest men deze tarieven verlagen. Maar ook tegen dit verlaagd tarief bleven het leningen om schulden terug te betalen, niet om de economie terug op gang te brengen. In de lijkbleke patiënt werd nieuw bloed gespoten om verder te kunnen gaan met de aderlatingen...

Tweede vaststelling: de verandering van de aard van de kredietverleners, van privaat naar publiek, ontnemt de Griekse overheid een groot deel van haar manoeuvreerruimte. Men kent het gezegde: *als je een schuld van 1000 \$ hebt bij je*

bank, heb je een probleem, maar als je een schuld van een miljard \$ hebt, heeft de bank een probleem. Maar het is niet langer aan banken dat Griekenland het geld verschuldigd is, het is aan de instellingen van de Trojka. Waaronder het IMF, dat heel drastische maatregelen kan nemen tegen landen met schulden aan die instelling. Vervolgens de ECB, waarvan we al gezegd hebben dat ze niet terugschrikt voor chantage, met of zonder geheime brieven. En de Europese Commissie, de ministers van de eurozone onder leiding van de Nederlandse minister van financiën Dijsselbloem, die nu hun neoliberale hervormingen kunnen opleggen onder druk van een leeglopende staatskas. De gevolgen van deze 'hervormingen' zijn duidelijk, zie het kaderstukje.. Griekenland is werkelijk het laboratorium geworden van het neoliberaal Europa.

Wat is dan de bedoeling van de nieuwe regering? Vraagt SYRIZA geen nieuwe leningen van Europa?

Absoluut niet! Het programma van de regering Tsipras, verkozen op 25 januari 2015, is er juist op gericht om een eind te maken aan deze Griekse afhankelijkheid van Europese fondsen, en het land om te vormen zodat het zijn lot in

eigen handen kan nemen. Het is de eerste Griekse regering die echt de bedoeling heeft om de belastingen op een serieuze manier te organiseren, om de vriendjespolitiek te bestrijden, om een werkgelegenheidsprogramma uit te werken. Merkwaardigerwijs werd nooit een regering méér tegengewerkt door de EU dan juist deze; zelfs het humanitair deel van het regeringsprogramma, dat de meest behoeftigen te hulp moet komen, stuitte op Europese weerstand!

"Een democratische keuze tegen de Europese verdragen is niet mogelijk."

Jean-Claude Juncker, voorzitter van de Europese Commissie, in Le Figaro, 29 januari 2015

"Nieuwe verkiezingen veranderen niets aan de reeds met de Griekse regering gesloten overeenkomsten"

Wolfgang Schäuble, Duits minister van financiën, december 2014

"Tsipras beloofde de Grieken dat hij hun situatie zou verbeteren, door over veranderingen te onderhandelen met de Europese Unie. Hij zou er goed aan doen om aan de Grieken te zeggen: 'Ik kan dat proberen, maar ik kan niets beloven'. Dat zou de waarheid zijn."

"Syriza kreeg 36,3% van de stemmen, dat betekent dat twee derden van de Grieken niet achter Tsipras' aanpak staan."

Martin Schulz, sociaal-democratisch voorzitter van het Europees Parlement in Der Spiegel, 3 februari 2015.

Het siert de nieuwe Griekse politici dat ze in deze zeer moeilijke omstandigheden toch al enkele maatregelen goedkeurden, zoals het opnieuw in dienst nemen van de schoonmaaksters van het ministerie van financiën (die maandenlang in tenten voor het ministerie tegen hun ontslag protesteerden; zie cartoon blz. 15), de stroomvoorziening en voedselhulp voor de armste gezinnen, de stopzetting van de huisuitdrijvingen. Wat de regering Tsipras van de EU verlangt, is het recht om een democratisch

verkregen opdracht uit te voeren. Dat vraagt tijd en geld. Wat Athene van Brussel vraagt is geen nieuwe lening, maar alleen de storting van het nog niet uitbetaalde gedeelte van het tweede hulppakket, zo'n 7,2 miljard euro. Maar alle topbijeenkomsten, onderhandelingen en besprekingen tussen Athene en Brussel sinds februari hebben nog tot niets geleid. De EU herhaalt tot in den treure haar refrein over de nodige 'hervormingen'. Ze is bereid tientallen nieuwe miljarden te lenen om de patiënt nog langer aan het infuus te houden, maar niet om 7,2 reeds beschikbare miljarden uit te keren die hem gezond zouden kunnen maken.

Dezelfde houding stelt men vast bij de Europese leiders wanneer Athene spreekt over een onderhandelde

"Eenzijdige stappen nemen, of de vorige overeenkomsten niet respecteren leidt niet tot vooruitgang."

Jeroen Dijsselbloem (PvdA), Nederlandse minister van financiën en voorzitter van de Eurogroep, 30 januari 2015

kwijtschelding van een deel van zijn schuld. Het is toch overduidelijk dat van Griekenland eisen dat het doorgaat met de terugbetaling van de 240 miljard euro 'steun', elke kans op herstel onmogelijk maakt. Economen van naam, zoals Stiglitz, Krugman, De Grauwe of Piketty, blijven daarop hameren. Het toppunt is de Duitse regering, die zich blijkbaar niets herinnert van haar

eigen geschiedenis (zie kaderstukje). Het Grieks Parlement heeft een commissie geïnstalleerd die een audit (doorlichting) van de schuld maakt. Daaraan nemen internationale experts deel, voorgezeten door de Belg Eric Toussaint, oprichter van het comité voor de kwijtschelding van de schuld van de Derde Wereld (CADTM). De resultaten daarvan zouden nogal vervelend kunnen zijn voor de elites, en niet alleen in Griekenland, een land dat tot voor kort zeer goed aangeschreven stond bij de NAVO en de (Duitse en andere) wapenleveranciers, wegens de goedgevulde orderboekjes voor onderzeeërs en andere spullen van primordiaal sociaal belang...

Geen land zou meer begrip moeten hebben voor Griekenland dan ... Duitsland

Gedurende de Depressie van de jaren 30 moest de Duitse regering herstelbetalingen doen voor de Eerste Wereldoorlog volgens een zeer strikt schema, het Plan Young. Het gevolg was een daling van de economische productie met 25%, massawerkloosheid,... *Het plan Young heeft de nazi's op het toneel gebracht*, zegt de Duitse historicus Albrecht Ritschl.

Na de Tweede Wereldoorlog hebben de Franse, Engelse en Amerikaanse leiders blij gegeven van meer inzicht toen ze bij de Conferentie van Berlijn in 1953 meer dan de helft van de Duitse schuld kwijtscholden. En de overblijvende schuld hoefde slechts betaald te worden indien er voldoende handelsoverschot was.

Wat er op het spel staat

De situatie is buitengewoon ernstig voor de Grieken, maar ook voor ons allen. Want als de Europese leiders slagen in hun opzet, als ze hun neoliberale obsessie verder aan Griekenland kunnen opdringen, als ze kunnen zwaaien met het argument: elk verzet is nutteloos en wordt meedogenloos afgestraft, zal er weldra niet veel overblijven van onze sociale rechten, van de veroveringen van 150 jaar strijd. Indien de Griekse regering zich overgeeft, tot nog toe de eerste en enige die weerstand bood aan de neoliberale bevelen, dan valt te vrezen dat de 21^e eeuw in Europa

een eeuw zal zijn van achteruitgang, van het einde van de rol van de vakbonden, van de alledaagsheid van extreem-rechts, van de onomstreden dictatuur van het Kapitaal.

Indien Griekenland er integendeel, met onze steun, in slaagt om een eerste

bres te slaan in het liberaal fort, kunnen nieuwe successen volgen. In Spanje bijvoorbeeld, waar PODEMOS een gelijkaardige rol zou kunnen gaan spelen als SYRIZA in Griekenland (en de Spaanse regionale en lokale verkiezingen van 24 mei zijn daarover hoopgevend). De strijd tegen het regeringsbeleid in elke lidstaat krijgt daardoor een Europese, internationale dimensie. De EU heeft veel macht, maar weinig legitimiteit. Dat moet haar uiteindelijk machteloos maken.

We mogen deze historische kans niet missen. In vakbonden, progressieve verenigingen en sociale bewegingen moet Griekenland bovenaan op de agenda staan. Betogingen, solidariteitsbetuigingen, gedegen informatie, internationale samenwerking moeten tot een echt Europees tegenoffensief van de werkende klasse leiden. Een Europees project is mogelijk en noodzakelijk, maar alleen als het de sociale vooruitgang dient.

Meer weten over Griekenland ?

Kritisch geïnformeerd blijven over de Europese Unie ?

www.andereuropa.org

campagnes in heel Europa:

www.change4all.eu

